

B9-0219/2022

26.4.2022

ÁLLÁSFOGLALÁSI INDÍTVÁNY

a B9-0000/2022. számú szóbeli választ igénylő kérdéshez

az eljárási szabályzat 136. cikkének (5) bekezdése alapján

az Ukrajna elleni háború nőkre gyakorolt hatásáról
(2022/2633(RSP))

Robert Biedroń

a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság nevében

B9-0219/2022

**Az Európai Parlament állásfoglalása az Ukrajna elleni háború nőkre gyakorolt hatásáról
(2022/2633(RSP))**

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2. és 3. cikkére, és az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 8., 10., 78. és 83. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára,
- tekintettel a Nemzetközi Büntetőbíróság (NBB) 1998. július 17-i Római Statútumára,
- tekintettel a genfi egyezményekre, és különösen a polgári lakosság háború idején való védelméről szóló IV. genfi egyezményre,
- tekintettel az ENSZ Közgyűlésének a nők elleni erőszak felszámolásáról szóló, 1993. december 20-i nyilatkozatára;
- tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának a nőkről, a békéről és a biztonságról szóló, 2000. október 31-i 1325. sz. határozatára és az azt követő 2008. június 19-i 1820. sz. határozatára, 2009. szeptember 30-i 1888. sz. határozatára, 2009. október 5-i 1889. sz. határozatára, 2010. december 16-i 1960. sz. határozatára, 2013. június 24-i 2106. sz. határozatára, 2013. október 18-i 2122. sz. határozatára, 2015. október 13-i 2242 sz. határozatára, 2019. április 23-i 2467. sz. határozatára és 2019. október 29-i 2493. sz. határozatára;
- tekintettel a hontalanság eseteinek csökkentéséről szóló, 1961. augusztus 30-i ENSZ-egyezményre,
- tekintettel az ENSZ menekültekről szóló 2018-as globális megállapodására,
- tekintettel az ENSZ nőekkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetés kiküszöbölésével foglalkozó bizottságának a globális migráció kontextusában a nőekkel és lányokkal folytatott emberkereskedelemlről szóló, 2020. november 6-i 38. sz. (2020) általános ajánlására,
- tekintettel az Európa Tanács a nőekkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló, 2011. május 11-i egyezményére (Isztambuli Egyezmény),
- tekintettel a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén nyújtandó átmeneti védelem minimumkövetelményeiről, valamint a tagállamok e személyek befogadása és a befogadás következményeinek viselése tekintetében tett erőfeszítései közötti egyensúly előmozdítására irányuló intézkedésekről szóló, 2001.

július 20-i 2001/55/EK tanácsi irányelvre¹ (az ideiglenes védelemről szóló irányelv),

- tekintettel a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek Ukrajnából való tömeges beáramlása tényének a 2001/55/EK irányelv 5. cikke értelmében történő megállapításáról és átmeneti védelem bevezetéséről szóló 2022. március 4-i (EU) 2022/382 tanácsi végrehajtási határozatra²,
- tekintettel az emberkereskedelem megelőzéséről, és az ellene folytatott küzdelemről, az áldozatok védelméről, valamint a 2002/629/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról szóló, 2011. április 5-i 2011/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre³,
- tekintettel az emberkereskedelem elleni küzdelemre irányuló uniós stratégiáról (2021–2025) szóló, 2021. április 14-i bizottsági közleményre (COM(2021)0171),
- tekintettel a Bizottság „Az ukrajnai háború elől menekülők fogadása: Európa felkészül a szükségletek kielégítésére” című, 2022. március 23-i közleményére (COM(2022)0131),
- tekintettel a nők elleni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről szóló irányelvre irányuló, 2022. március 8-i bizottsági javaslatra (COM(2022)0105),
- tekintettel az Ukrajna elleni orosz agresszióról szóló, 2022. március 1-jei állásfoglalására⁴,
- tekintettel az ukrajnai háború elől menekülő gyermekek és fiatalok uniós védelméről szóló, 2022. április 7-i állásfoglalására⁵,
- tekintettel „A nemek közötti egyenlőség az EU kül- és biztonságpolitikájában” című, 2020. október 23-i állásfoglalására⁶,
- tekintettel a Bizottság és az Unió közös kül- és biztonságpolitikai főképviselője által kiadott, „A nemek közötti egyenlőségre vonatkozó III. uniós cselekvési terv (GAP) – Az EU külső tevékenységeiben a nemek közötti egyenlőség biztosítását és a nők szerepének megerősítését célzó ambiciózus program” című közös közleményre (JOIN(2020)0017),
- tekintettel az Ukrajna elleni háború nőkre gyakorolt hatásával kapcsolatban a Bizottsághoz intézett kérdésre (O-00000/2022 – B9-0000/2022),
- tekintettel eljárási szabályzata 136. cikkének (5) bekezdésére és 132. cikkének (2) bekezdésére,
- tekintettel a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság állásfoglalási indítványára,

A. mivel Ukrajna orosz megszállása sok embert kényszerített arra, hogy elmeneküljön az

¹ HL L 212., 2001.8.7., 12. o.

² HL L 71., 2022.3.4., 1. o.

³ HL L 101., 2011.4.15., 1. o.

⁴ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0052.

⁵ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0120.

⁶ HL C 404., 2021.10.6., 202. o.

országból; mivel az Egyesült Nemzetek menekültügyi főbiztosa (UNHCR) szerint az Ukrajna elleni orosz agresszió 2022. február 24-i kezdete óta körülbelül 5 millió ember menekült Ukrajnából az EU-ba⁷; mivel becslések szerint a menekültek 90%-a nő és gyermek⁸;

- B. mivel további 7,1 millió ember⁹ kényszerült lakóhelyének elhagyására Ukrajnán belül, köztük orvosi és mentális egészségügyi ellátásra, a foglalkoztatási lehetőségekre, a gyermekek megfelelő iskoláztatására, lakhatásra, valamint a szexuális és nemi alapú erőszakkal szembeni védelemre szoruló nők és gyermekek; mivel az újonnan a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek 13,5%-a már átélte a lakóhelyelhagyást a 2014–2015-ös időszakban; mivel a belső menekülés nyomást gyakorol Ukrajna településeire, mivel a tranzitrégióknak tekintett régiókban a nők különösen érintettek; mivel megfelelő támogatást kell biztosítani az országon belül lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyeknek otthont adó önkormányzatok számára;
- C. mivel a nők gyakran a gyerekeikkel vagy tágabb családjuk és barátaik gyerekeivel érkeznek az EU-ba; mivel eddig mintegy 2300 kísérő nélküli kiskorút vettek nyilvántartásba; mivel a nemzetközi szervezetek jelentései magasabb számokat becsülnék; mivel a gondozási intézményekből, például az árvaházakból származó gyermekeket nem tekintik kísérő nélkülinek; mivel több mint 2300 gyermeket raboltak el és hurcoltak erőszakkal Oroszországba;
- D. mintegy körülbelül 2,8 millióan menekültek Lengyelországba, körülbelül 763 000 ember menekült Romániába, 476 000 Magyarországra és 346 000 Szlovákiába; mivel a menekültek jelentős része továbbutazik más tagállamokba; mivel Lengyelországból mintegy 1 millió menekült ment tovább más tagállamokba, és 1,5 millió menekült maradt Lengyelországban, aminek következtében Lengyelországban a legmagasabb az egy főre jutó menekültek aránya az Unióban; mivel e rangsorban a második ország jelenleg Ausztria, amelyet a Cseh Köztársaság, majd Észtország követ¹⁰; mivel a kapcsolatokkal nem rendelkező nőket állami kollégiumokban és sportcsarnokban helyezik el az olyan országokban, mint például Lengyelország; mivel túl kell lépni ezeken az ideiglenes megoldásokon, és rendszerszintű megoldásokat kell kidolgozni annak biztosítása érdekében, hogy a nők ne maradjanak állami menedékhelyeken, kitéve a szegénységnek és további traumának; mivel sürgősen biztonságos elhelyezésre van szükség a nők, különösen a terhes nők, az idős nők és a szexuális erőszak áldozatai számára;
- E. mivel mintegy 428 000 menekült hagyta el Ukrajnát Moldován keresztül; mivel Moldovában még mindig mintegy 100 000 menekült tartózkodik, ami komoly terhet ró az ország infrastruktúrájára és szolgáltatásaira; mivel az EU Szolidaritási Platformja keretében hét uniós tagállam, köztük Ausztria, Franciaország, Németország, Írország, Litvánia, Hollandia és Spanyolország, valamint Norvégia ígéretet tett arra, hogy ezidáig

⁷ <https://data2.unhcr.org/en/situations/ukraine>

⁸ <https://www.unrefugees.org/emergencies/ukraine/>

⁹ <https://www.iom.int/news/71-million-people-displaced-war-ukraine-iom-survey>

¹⁰ [https://data2.unhcr.org/en/situations/ukraine#:~:text=Share%20this%20page%3A-Ukraine%20Situation%3A%20Moldova%20Refugee%20Border%20Monitoring,\(14%2D03%2D2022\)&text=A%20most%20three%20million%20refugees%20have%20displaced%20to%20Moldova%20\(UNHCR\)](https://data2.unhcr.org/en/situations/ukraine#:~:text=Share%20this%20page%3A-Ukraine%20Situation%3A%20Moldova%20Refugee%20Border%20Monitoring,(14%2D03%2D2022)&text=A%20most%20three%20million%20refugees%20have%20displaced%20to%20Moldova%20(UNHCR))

14 500, Moldován áthaladó embert fogad be;

- F. mivel a nők és lányok különösen veszélyeztetettek a humanitárius és lakóhelyelhagyási válság idején, mivel továbbra is aránytalanul nagy mértékben válnak a nemi normákon és nemi alapú erőszakon alapuló megkülönböztetés áldozataivá; mivel míg az Ukrajnából menekülők első hullámának többnyire volt kapcsolata az EU-n belül, a most érkezők többsége nem rendelkezik kapcsolattartó ponttal vagy támogató hálózattal az EU-ban;
- G. mivel a polgárok, a civil társadalom és a tagállamok példátlan szolidaritással reagáltak az Ukrajnából érkező menekültekre; mivel az Európai Unió Tanácsa első alkalommal érvényesítette az átmeneti védelemről szóló irányelvet, amely legalább egy évre – a hosszabbítás lehetőségével – tartózkodási engedélyt biztosít a kedvezményezettek számára és hozzáférést a munkavállaláshoz, a megfelelő szálláshoz vagy lakhatáshoz, a szociális jóléthez vagy szükség esetén a létfenntartáshoz, az egészségügyi és orvosi ellátáshoz, valamint kiskorúak esetében az oktatáshoz való, továbbá lehetőséget biztosít a családoknak az újraegyesítésre;
- H. mivel az átmeneti védelemről szóló irányelv alkalmazása meglehetősen egyenlőtlen, és legalább nyolc tagállam úgy döntött, hogy annak hatálya nem terjed ki az Ukrajnában huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személyekre és más harmadik országbeli állampolgárokra; mivel az Ukrajnában elismert menekültek és más, azonos védelmet élvező személyek gyakran nem tudnak utazni az EU-n belül, mivel egyes tagállamok nem ismerik el úti okmányaikat; mivel ez nagy problémát jelent a második lakóhelyelhagyással szembesülő nők számára¹¹;
- I. mivel eddig a menekültek – többségükben nők – helyzetének enyhítésére irányuló erőfeszítések nagy részét a helyszínen működő nem kormányzati szervezetek, a civil társadalom és önkéntesek, valamint a helyi önkormányzatok és hatóságok tették; mivel folyamatos támogatásra van szükség a helyi és a nemzetközi szintű szervezetek közötti jó együttműködés biztosításához, és mivel koordinációjuk a konfliktus és a menekültáradat kezdete óta javult; mivel a fogadó országokban a helyi hatóságok fontos szerepet játszanak a szervezésben; mivel a tagállamok jogi kötelezettsége, hogy a nemzetközi és az uniós jog – többek között az átmeneti védelemről szóló irányelv – alapján biztosítsák a menekültek védelmét, és ezért fokozniuk kell erőfeszítéseiket a helyszíni koordináció megkönnyítése és a jobb feladatmegosztás biztosítása érdekében;
- J. mivel különös figyelmet kell fordítani az interszekcionális megkülönböztetést elszenvedő női menekültek, például a roma nők, a hontalan nők, a fogyatékkal élő nők, a migráns nők, a faji alapon megítélt nők és az LMBTIQ+ személyek helyzetére, beleértve a transznemű nőket is, akiknek identitását esetleg nem ismerik el, különösen Lengyelországban és Magyarországon, ahol intézkedéseket hoztak az LMBTIQ+ személyek ellen; mivel különös figyelmet kell fordítani az afrikai származású, faji alapon megítélt nőkre és a harmadik országok állampolgáira a határátkelőhelyeken; mivel a nők e csoportjait a határokon érő megkülönböztetést és nemi alapú erőszakot gyakran nem jelentik be és nem dokumentálják ezeket, ami azt jelenti, hogy az továbbra

¹¹<https://ecre.org/wp-content/uploads/2022/03/Information-Sheet-%E2%80%93-Access-to-territory-asylum-procedures-and-reception-conditions-for-Ukrainian-nationals-in-European-countries.pdf>

is láthatatlan;

- K. mivel az idősebb nők, különösen azok, akik nem rendelkeznek kapcsolattartó ponttal az EU-ban, gyakran ki vannak téve az elszigetelődés kockázatának családi vagy tágabb értelemben vett közösségi kötelékek nélkül; mivel nyelvi akadályok, valamint a szociális és támogató szolgáltatásokhoz, többek között a gyógyszerekhez és élelmiszerekhez való hozzáférés hiánya miatt különösen kiszolgáltatottak;
- L. mivel az ukrajnai háború kézzelfogható módon érinti a nőket, köztük az interszekcionális megkülönböztetéssel szembesülőket is, és súlyosbítja a már meglévő egyenlőtlenségeket; mivel Ukrajnában a legtöbb háztartás jelenleg nőkre támaszkodik, és bizonytalan és rendkívül kiszolgáltatott helyzetben van az Ukrajna területén jelenleg is fennálló súlyos élelmiszer-, víz- és energiaellátási hiány miatt;
- M. mivel számos nő maradt Ukrajnában és vesz részt a harcokban vagy nyújt nem harci támogatást; mivel az ukrán hadsereg mintegy 15%-át nők teszik ki, és jelenleg mintegy 300 000 nő tartózkodik a harctéren; mivel a nők egy második védelmi vonalat is alkotnak, akik nem harci támogatást, valamint létfontosságú logisztikát nyújtanak, beleértve a polgári lakosság evakuálásához nyújtott segítséget is; mivel vannak olyan nők, akik azért maradtak Ukrajnában, mert vagy nem hagyhatják el az országot, például a kritikus infrastruktúrákban dolgozók, vagy nem hajlandók vagy nem képesek elhagyni az országot;
- N. mivel egyre több nem hivatalos jelentés érkezik túlélőktől a konfliktus során elkövetett szexuális erőszakról, de hírszerzési jelentések is megerősítik ezt; mivel egyre többen számolnak be arról, hogy az orosz hadsereg egyre gyakrabban alkalmaz háborús fegyverként nemi erőszakot, szexuális zaklatást, kínzást, tömeges kivégzéseket és népiirtást az ukrán polgári lakosság ellen;
- O. mivel a szexuális és nemi alapú erőszak háborús fegyverként való alkalmazása háborús bűncselekmény, és ezért azt a nemzetközi jog és az NBB Római Statútumának rendelkezései, különösen annak 7. és 8. cikke szerint kell büntetőeljárás alá vonni, amelyek a nemi erőszakot, a szexuális rabszolgaságot, a kényszerprostitúciót, a kényszerterhességet és a kényszersterilizációt, illetve a szexuális erőszak bármely formáját emberiség elleni bűncselekménynek és háborús bűncselekménynek minősítik, és a kínzással és más súlyos háborús bűncselekményekkel egyenértékűnek minősítik, függetlenül attól, hogy az ilyen cselekményeket rendszeresen követik-e el nemzetközi vagy belső konfliktusok során, beleértve a nők és lányok elleni szexuális és egyéb erőszakkal kapcsolatos cselekményeket is;
- P. mivel a szexuális erőszak áldozatainak számára az NBB előtti igazságszolgáltatás terén elért tényleges eredmények továbbra is alacsonyak, és mivel ezen a területen vannak olyan esetek, ahol az ítéletet visszavonták (a Kongói Demokratikus Köztársaságból származó Jean-Pierre Bemba ellen hozott ítélet);
- Q. mivel továbbra is komoly aggodalomra ad okot, hogy a menekültek számára nem állnak rendelkezésre és nem érhetőek el a nemi alapú erőszakkal kapcsolatos megfelelő szolgáltatások, többek között a befogadóállomásokon; mivel létfontosságú, hogy az e válságra adott válasz magában foglalja a nemi alapú erőszak megelőzését és az azonnali reagálást;

- R. mivel az ukrán háború miatti tömeges lakóhelyelhagyás és menekültáradat az emberkereskedelem fokozódásának feltételeihez vezet; mivel jelentős nem hivatalos jelentések érkeznek az emberkereskedelem kockázatairól a menekültek, különösen a nők és a kísérő nélküli gyermekek tekintetében, akik emberkereskedők kezébe kerültek vagy eltűntek, és az emberkereskedők gyakran visszaélnak a menekültek kiszolgáltatott helyzetével azért, hogy közlekedési szolgáltatóként lépnek fel, akár autóval a határok mindkét oldalán, akár a vasút- vagy buszállomáson;
- S. mivel jelenleg becslések szerint 80 000 nő áll szülés előtt Ukrajnában; mivel a helyszínen kialakult nehéz helyzet azt eredményezi, hogy a nők még mindig nem férnek hozzá a szexuális és reprodukció egészséghez és jogokhoz az országban; mivel a szexuális és reprodukció egészséghez és jogokhoz való hozzáférés is egyre nehezebbé válik az EU-ba érkező menekültek számára;
- T. mivel a nőknek a szexuális és reprodukció egészségügyi szolgáltatások teljes köréhez kell hozzáférniük, beleértve a fogamzásgátlást, a sürgősségi fogamzásgátlást, a legális és biztonságos abortuszt, a terhesség gondozást és a szülés során nyújtott szakképzett segítséget; mivel a sürgősségi fogamzásgátláshoz való hozzáférést súlyosan akadályozzák a Lengyelországban és Magyarországon az orvosi rendelvevényre vonatkozó követelmények miatt fennálló akadályok; mivel Lengyelország, Románia és Szlovákia esetében gazdasági akadályok nehezítik az ilyen alapvető szexuális és reprodukció egészségügyi szolgáltatásokhoz és jogokhoz való hozzáférést, mivel azokat nem fedezik az állami egészségbiztosítási vagy támogatási rendszerek, ami jelentős költségakadályokat eredményez, mivel a menekülteknek a teljes költséget ki kell fizetniük saját zsebből, vagy segítséget kell kérniük a helyi civil társadalmi szervezetektől a költségeik fedezéséhez; mivel Lengyelországban szinte teljes körű abortusztilalom van hatályban;
- U. mivel az aktivisták és a nem kormányzati szervezetek több száz hívást kapnak az Ukrajnából menekülő várandós nőktől, akik Lengyelországban az abortusz de facto betiltása miatt nem tudják megszüntetni terhességüket; mivel a korai terhesség alatti gyógyszeres terhességmegszakítás Szlovákiában nem legális, Magyarországon pedig nem elérhető; mivel a konfliktus során az orosz agresszorok sok nőt megerőszakoltak, alapvető fontosságú a sürgősségi fogamzásgátláshoz, a posztexpozíciós profilaxiszhoz, valamint a biztonságos és legális abortuszhoz való hozzáférés Ukrajnában, valamint a befogadó és a tranzitországokban; mivel valamennyi befogadó országnak, beleértve Lengyelországot is, eleget kell tennie azon – többek között a nemzeti jog szerinti – kötelezettségének, hogy biztosítsa a terhességmegszakításhoz való hozzáférést a nemi erőszak következtében várandós nők számára;
- V. mivel az ukrán jogszabályok lehetővé teszik a béranyaságot, és Ukrajna a világ kereskedelmi béranyasági piacának több mint egynegyedét teszi ki, és becslések szerint évente 2000–2500 csecsemő születik béranyaság révén az országban; mivel a háború miatt a béranyák nagy nehézségekkel szembesülnek terhességük gondozása során; mivel egyes béranyasági ügynökségek arra kérték a béranyákat, hogy a szülés előtt ne hagyják el Ukrajnát; mivel a háború számos szülő számára lehetetlenné tette az újszülött gyermekükkel való találkozást;
1. ismételt a lehető leghatározottabban elítéli az Oroszországi Föderáció Ukrajna elleni

jogellenes, provokáció nélküli és indokolatlan katonai agresszióját és invázióját, és elítéli a polgári lakosság, köztük a legkülönbözőbb háttérű nők és lányok ellen elkövetett háborús bűncselekményeket;

2. ismételten felhívja az uniós intézményeket, hogy az EUSZ 49. cikkével összhangban és érdemei alapján törekedjenek arra, hogy Ukrajna hamar uniós tagjelölti státuszt kapjon, és addig is folytassák az Ukrajna uniós egységes piacba való integrálására irányuló munkát, a társulási megállapodás mintájára az ukrán nők és lányok megfelelő védelme érdekében;
3. méltatja az uniós polgárok, a civil társadalom, a tagállamok és maga az EU által Ukrajna és az Ukrajnából menekülő emberek iránt tanúsított szolidaritást; rámutat arra, hogy a háború kezdete óta a helyszínen működő civil társadalmi szervezeteken, különösen a helyi nőszervezeteken, valamint önkénteseken, helyi hatóságokon, helyi és nemzeti kormányokon, különösen a szomszédos tagállamok és országok kormányain, valamint nemzetközi szervezeteken keresztül igyekeztek enyhíteni az Ukrajnából menekülő női menekültek helyzetén;
4. hangsúlyozza, hogy elfogadhatatlan minden fajta megkülönböztetés, beleértve az állampolgárságon, tartózkodási jogálláson, meggyőződésen vagy valláson, fajon, bőrszínen, etnikai hovatartozáson, nemem, koron, szexuális irányultságon, nemi identitáson, társadalmi-gazdasági háttéren, genetikai tulajdonságon, fogyatékoságon vagy nyelven alapuló megkülönböztetést, és azokat aktívan meg kell akadályozni;
5. kéri a Bizottságot, hogy biztosítsa az átmeneti védelemről szóló irányelv helyes és teljes körű végrehajtását mind a 27 tagállamban, és biztosítsa, hogy az ukrainai háború elől menekülő női menekültek teljes mértékben élvezhessék az abban foglalt jogokat, különösen az egészségügyi szolgáltatások, az anyaság, a gyermekgondozás és a munkaerőpiachoz való hozzáférés tekintetében; úgy véli, hogy az EU–Ukrajna Parlamenti Társulási Bizottság – aktualizált megbízatása szerint – feladatává kell tenni, hogy nyomon kövesse ezen irányelv alkalmazását az Ukrajnával határos tagállamokban; felszólít a zökkenőmentes és egyenletes végrehajtásra a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgárok és az ukrainai háború elől menekülő harmadik országbeli állampolgárok egyéb csoportjai esetében az átmeneti védelemről szóló irányelv egységes alkalmazásának biztosítása érdekében;
6. határozottan elítéli a szexuális és nemi alapú erőszak háborús fegyverként való alkalmazását, és hangsúlyozza, hogy ez háborús bűncselekménynek, valamint szexuális és nemi alapú erőszaknak minősül az ukrainai és uniós tranzitközpontokban; aggodalmát fejezi ki az Ukrajnából menekülő és Európába érkező nők és gyermekek által elszenvedett emberkereskedelemtől, szexuális erőszaktól, kizsákmányolástól, nemi erőszaktól és bántalmazástól szóló jelentések növekvő száma miatt; felhívja az uniós országokat, hogy foglalkozzanak a befogadóállomásokon élő nők és lányok sajátos szükségleteivel, és biztosítsák, hogy a nemi alapú erőszakkal foglalkozó szolgálatok, valamint a továbbírányítási és panasztételi mechanizmusok azonnal rendelkezésre álljanak a közösségeken belül olyan nyelveken és formátumban, amelyek minden csoport számára hozzáférhetőek; felhívja az EU-t, valamint a fogadó és a tranzitországokat, hogy garantálják a szexuális és reprodukív egészséggel és jogokkal kapcsolatos szolgáltatásokhoz, különösen a sürgősségi fogamzásgátláshoz, a

posztexpozíciós profilaxishoz és az abortuszhoz való hozzáférést, többek között a nemi erőszak túlélői számára is; felhívja az EU-t és tagállamait, hogy támogassák a menekült nők és lányok körében a nemi alapú erőszak túlélői számára szolgáltatásokat és menedéket nyújtó helyi, nemzeti és nemzetközi szervezeteket;

7. üdvözli a fegyveres konfliktusok elől menekülő nők, valamint a külön támogatás nyújtására irányuló kérést bevonását a nemi alapú erőszakra szóló irányelvre irányuló bizottsági javaslatba; megjegyzi, hogy az ukrajnai háború okozta lakóhelyelhagyás és menekültáradat nagyrészt nemi alapú; felhívja az EU-t, hogy fogadjon el a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő választ a válságra, és kezelje prioritásként a szexuális és nemi alapú erőszakkal szembeni védelmet és az Ukrajnából menekülő valamennyi menekült – köztük a még mindig az országban tartózkodók – hozzáférését az alapvető szexuális és reprodukív egészségügyi szolgáltatásokhoz;
8. hangsúlyozza, hogy speciális támogatásra van szükség azon nők és lányok számára, akik erőszak túlélői, vagy akik erőszaknak és szexuális bántalmazásnak voltak tanúi, és felhívja a tagállamokat, hogy hozzanak létre ilyen támogatási programokat megfelelő pszichológiai és mentális egészségügyi támogatással és tanácsadással a traumatikus élmények leküzdése érdekében; hangsúlyozza, hogy megfelelő jelentéstételi és dokumentációs mechanizmusokat kell létrehozni Ukrajnában és az EU-ban, többek között az áldozatok tanúvallomásai gyűjtésének koordinálására annak érdekében, hogy az ügyeket büntetőeljárás céljából az NBB elé lehessen terjeszteni, és az elkövetőket felelősségre lehessen vonni; felhívja az EU-t, hogy pénzügyi eszközökkel, valamint szakértelemmel és logisztikával támogassa ezeket az erőfeszítéseket; hangsúlyozza a háborús szexuális és nemi alapú erőszak eseteinek rögzítésére szolgáló platform létrehozásának fontosságát, többek között az ehhez szükséges megfelelő feltételek, például szakosodott tolmácsok biztosítása érdekében;
9. hangsúlyozza, hogy a nőknek és lányoknak folyamatosan hozzá kell férniük a szexuális és reprodukív egészségügyi szolgáltatásokhoz (SRHS) a konfliktusok és a lakóhelyelhagyás során, beleértve a biztonságos szüléshez, a családtervezési szolgáltatásokhoz, a legális és biztonságos abortuszhoz vagy a nemi erőszak klinikai kezeléséhez való hozzáférést; kéri, hogy bocsássonak rendelkezésre finanszírozást az alapvető és életmentő szexuális és reprodukív egészségügyi ellátás biztosítására, összhangban az ENSZ minimális kezdeti szolgáltatási csomagjával; üdvözli a Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy a befogadó országokban hozzanak létre betegelosztó központokat, hogy sürgős egészségügyi ellátást nyújtsanak a menekülteknek, és azonnal megszervezzék a menekültek más uniós tagállamokba való átszállítását; kiemeli, hogy ezeknek a betegelosztó központoknak azonosítaniuk kell a szexuális és reprodukív egészség és egészség időérzékeny szükségleteit, például a sürgősségi fogamzásgátlást, a legális és biztonságos abortuszt és a sürgősségi szülészeti ellátást, valamint a szexuális és nemi alapú erőszakkal foglalkozó szakértőket; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy használjanak fel további intézkedéseket, uniós alapokat és mechanizmusokat az ukránok szexuális és nemi alapú erőszakkal és szexuális és reprodukív egészséggel és jogokkal kapcsolatos szükségleteire való reagálás érdekében, különösen azáltal, hogy kérelmezik a szexuális és reprodukív egészséggel kapcsolatos áruk felvételét az uniós polgári védelmi mechanizmusba, valamint azáltal, hogy humanitárius csomagokban és konvojokban a méltósághoz szükséges egészségügyi csomagokat, köztük fogamzásgátlókat és a szexuális és reprodukív

egészséghez szükséges csomagokat küldenek Ukrajnába és a szomszédos tranzit- vagy menekültfogadó országokba, különösen ahol szükség van a szexuális és reprodukció egészséggel és jogokkal kapcsolatos nemzeti korlátozások leküzdésére;

10. hangsúlyozza, hogy a szexuális kizsákmányolás és egyéb célok céljából folytatott emberkereskedelem továbbra is az egyik legnagyobb kockázat az Ukrajnából menekülő nők és gyermekek számára, akik különösen kiszolgáltatott helyzetben vannak; megjegyzi, hogy az ukrán nők már a háború előtt is az EU-ba irányuló emberkereskedelem leggyakoribb áldozatai közé tartoztak; sürgeti a tagállamokat, hogy garantálják a menekült nők és lányok biztonságát és szexuális kizsákmányolástól való védelmét, többek között azáltal, hogy biztonságos és összehangolt szállítást biztosítanak a tagállamok között; sürgeti a tagállamokat és az EU-t, hogy mielőbb azonosítsák és állítsák bíróság elé a menekült nők és lányok szexuális kizsákmányolásából hasznot húzó emberkereskedő hálózatokat; ösztönzi az EU-t, hogy támogassa Ukrajnát az ukrán oldalon az emberkereskedelem elleni figyelemfelhívó és megelőző intézkedésekbe való beruházásban, például az e kockázatokra vonatkozó információk terjesztése révén;
11. üdvözli az emberkereskedelem elleni küzdelemmel foglalkozó nemzeti előadók hálózatán belüli együttműködés Bizottság általi aktiválását, és e tekintetben az emberkereskedelem elleni rendőrségi együttműködés – többek között az EMPACT platform – aktiválását, valamint az Europol csapatainak az Ukrajnával határos országokba történő bevetését; kéri, hogy ezeket az erőfeszítéseket uniós szinten megfelelő pénzügyi forrásokkal támogassák;
12. üdvözli a belügyminisztereknek 2022. március 28-án benyújtott közös 10 pontos tervet, amely magában foglalja az Ukrajna elleni háború elől menekülő emberek fogadásával kapcsolatos szorosabb európai koordinációra irányuló bizottsági tervet; megjegyzi, hogy az 10 pontos terv keretében standard műveleti eljárásokat és iránymutatásokat javasolnak a gyermekek befogadására és támogatására, valamint a kísérő nélküli kiskorúak átszállítására vonatkozóan; üdvözli, hogy az 10 pontos terven belül az emberkereskedelem elleni küzdelem uniós koordinátorának vezetése alatt az emberkereskedelem elleni küzdelemre vonatkozó uniós stratégián (2021–2025) alapuló közös emberkereskedelem elleni tervet dolgoztak ki, és kéri annak gyors elfogadását; felszólít az ukrán emberkereskedelem elleni intézkedésekbe való további beruházásokra, például az egész EU-ra kiterjedő segélyvonalra, amely kifejezetten a menekült áldozatok vagy az emberkereskedelem, illetve a szexuális és nemi alapú erőszak kockázatának kitett áldozatok számára szolgál, amely ingyenes, és amelyet Ukrajnában nyomon követnek;
13. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy javítsák a koordinációt a határátkelőhelyeken és a befogadó létesítményekben, biztosítsák a menekültek pontos nyilvántartásba vételét és a szükséges dokumentációhoz való hozzáférésüket; üdvözli a menekülteket segítő önkéntesek regisztrációs programját a segítséget nyújtó személyek nyomon követése érdekében; felhívja a Bizottságot, hogy fokozza a menekült nőket esetlegesen érintő bűncselekmények – például az emberkereskedelem, a szexuális és nemi alapú erőszak, a kizsákmányolás és a bántalmazás – megelőzésére és kezelésére irányuló erőfeszítéseit; felhívja a tagállamok rendőri erőit és az Europol, hogy kövessék nyomon és folytassanak figyelemfelkeltő kampányokat az emberkereskedők által használt tranzitállomásokon, például vasút- és buszállomásokon, töltőállomásokon,

autópályákon vagy repülőtereken, amelyeken keresztül csempészhetik az áldozatokat, valamint a menekültek befogadására szolgáló központokban, ahol az áldozatokat megcélozhatják;

14. ösztönzi a tagállamokat, hogy használják ki az uniós ügynökségek által a női menekültek befogadásához nyújtott segítséget; hangsúlyozza, hogy a Bizottság javaslatának megfelelően szükség van egy uniós szintű regisztrációs platformra az ideiglenes védelmet kérelmező személyek számára, amelyre különösen szükség van a kísérő nélküli kiskorúak, valamint az emberkereskedelem kockázatának kitettek, például a nők és a lányok felkutatására és újraegyesítésére irányuló erőfeszítések támogatásához;
15. felhívja a Bizottságot, hogy mielőbb dolgozzon ki és vezessen be egységes iránymutatást a gyermekek, különösen a fiatal lányok és az idős nők fogadására és támogatására vonatkozóan, többek között a kísérő nélküli gyermekek átadására vonatkozó eljárások során is, ideiglenes alternatív gondozást biztosítva és a gyermekek családtagokkal való újraegyesítésével;
16. hangsúlyozza, hogy a befogadó tagállamok több millió Ukrajnából menekülőnek nyújtanak támogatást, különösen nőknek és gyermekeknek, ami hatással van szociális, egészségügyi, gyermekgondozási és oktatási szolgáltatásaikra; felhívja ezért a Bizottságot, hogy végezze el a szükségletek részletes elemzését, és igazítsa ki a meglévő politikákat, többek között a pénzügyi eszközöket, például a strukturális alapokat, fenntartva a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő megközelítést; felhívja a Bizottságot, hogy a lehető legnagyobb mértékben támogassa a tagállamokat ebben a feladatban, különös figyelmet fordítva a nőkre és a fiatal lányokra; elismerését fejezi ki a tagállamok arra irányuló erőfeszítéseiről, hogy a Szolidaritási Platformon keresztül megosszák a felelősséget, és ösztönzi ezen együttműködés további fokozását;
17. megjegyzi, hogy alapvető fontosságú, hogy a női menekültek a lehető leghamarabb hozzájussanak a megélhetéshez, beleértve a munkavállalási és jövedelemszerzési képességet is; különleges programokat és nyelvtanfolyamokat, valamint a gyermekgondozáshoz való egyetemes hozzáférést szorgalmaz az uniós munkaerő-piaci integráció megkönnyítése érdekében;
18. hangsúlyozza, hogy figyelembe kell venni a faji vagy etnikai származásuk, fogyatékoságuk, nemzetiségük, szexuális irányultságuk, nemi identitásuk vagy önkifejezésük miatt interszekcionális megkülönböztetést elszenvedő nők szükségleteit, beleértve azokat is, akik szexuális erőszakot szenvedtek el, nevezetesen biztonságos és megfelelő befogadási vagy gondozási intézkedések biztosításával, valamint annak biztosításával, hogy a határátkelőhelyeken ne legyen megkülönböztetés; hangsúlyozza, hogy a megfelelő szolgáltatások és létesítmények rövid és hosszú távú tervezésének támogatása érdekében nemek, életkor, fogyatékoság, állampolgárság és (ha ismert) a célország szerint lebontott adatok gyűjtésére és elemzésére van szükség; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az Ukrajnából menekülő roma nőket ne érje hátrányos megkülönböztetés, és hogy mozoghassanak az EU-n belül; felhívja a tagállamokat, hogy az átmeneti védelemről szóló irányelv végrehajtása során garantálják védelmüket;

19. üdvözli az Ukrajnából menekülő menekülteknek nyújtott uniós finanszírozást, többek között a kohéziós célú és az európai területeknek nyújtott helyreállítási támogatás (REACT-EU program), a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap (MMA) és az európai menekülteket támogató kohéziós fellépés (CARE) révén, ami lehetővé tenné az uniós országok és régiók számára, hogy sürgősségi támogatást nyújtsanak az ukrajnai orosz invázió elől menekülő embereknek; kéri, hogy ezek az alapok vegyék figyelembe a nemek közötti egyenlőséget; kitart amellett, hogy a Parlamentnek felügyelnie kell az alapok felhasználását, különösen azokban az országokban, ahol jelenleg is megsértik a jogállamiságot, például Lengyelországban és Magyarországon; megismétli, hogy a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítése és a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezés az EU egyik alapelve;
20. rámutat arra, hogy a civil társadalmi szervezeteknek nagyobb közvetlen pénzügyi és anyagi támogatásra van szükségük az EU-tól és tagállamaitól a helyszíni koordináció megkönnyítése és a különböző felelősségi körök jobb elosztásának biztosítása érdekében; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a civil társadalommal és a nemzetközi szervezetekkel, többek között az UNHCR-rel, az ENSZ nőjogi szervezetével, az ENSZ Népesedési Alapjával, az Egészségügyi Világszervezettel és más ENSZ-ügynökségekkel, valamint a Nemzetközi Migrációs Szervezettel és a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságával együttműködve javítsák a humanitárius segítségnyújtás koordinációját, és biztosítsanak azonnali és közvetlen hozzáférést a finanszírozáshoz az ukrán menekülteknek segítséget nyújtó civil társadalmi szervezetek, különösen a nemek közötti egyenlőség, a szexuális és reprodukív egészség és jogok, a nőjogi szervezetek és a női emberijog-védők számára valamennyi tranzit- és menekültfogadó tagállamban, és különösen azokban az országokban, amelyek korlátozzák a szexuális és reprodukív egészséget és jogokat; sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy vonják be a civil társadalmi szervezeteket, és konzultáljanak velük és a helyi hatóságokkal a finanszírozás rendelkezésre állásáról, valamint felhasználásának és elosztásának módjáról;
21. felhívja az uniós intézményeket és a tagállamokat, hogy szorosan konzultáljanak a nők, lányok és a marginalizált csoportok jogaiért küzdő szervezetekkel, különösen a helyszínen, de a háborúval kapcsolatos politikai döntések meghozatalakor is; felszólít az Ukrajnában még mindig aktív női emberijog-védők különleges támogatására és védelmére;
22. hangsúlyozza a nem kormányzati szervezetek és az aktivista csoportok által annak érdekében végzett hatalmas munkát, hogy segítsék a nőket a szexuális és reprodukív egészséghez és jogokhoz való hozzáférésben, valamint azt a tényt, hogy tagjaik saját szabadságukat teszik kockára, például Justyna Wyrzyńska, akit a terhességmegszakítás elleni drákói lengyel törvény alapján azzal vádoltak meg, hogy egy másik nőnek abortusztáblétát biztosított; felhívja a Bizottságot, hogy védje meg és támogassa ezeket a női emberijog-védőket az esetleges üldöztetéstől;
23. kiemeli azokat a sajátos nehézségeket, amelyekkel az LMBTIQ+ családok szembesülnek a határok átlépésekor; hangsúlyozza, hogy fennáll annak a veszélye, hogy az azonos nemű párok gyermekeit elválasztják az egyik vagy mindkét szülőtől; felkéri a tagállamokat, hogy az átmeneti védelemről szóló irányelv végrehajtása során vegyék figyelembe a tényleges élettársi kapcsolatokat és családokat;

24. emlékeztet a transznemű személyek, köztük a transznemű nők, vagy azon transzszexuális és interszexuális nők nehéz helyzetére és akadályaira, akik útlevelükben férfinak jelölve szerepelnek, és akik nem tudnak elmenekülni Ukrajnából; emlékeztet arra, hogy azok a transznemű személyek, akiknek személyazonosító okmányai nem felelnek meg a személyazonosságuknak, nem jutnak át a belső ellenőrző pontokon, és kizárhatók a polgári védelmi intézkedések hatálya alól; rámutat arra, hogy az önkéntesek és a civil társadalom által a számukra létrehozott befogadótáborok nem rendelkeznek elegendő kapacitással ahhoz, hogy mindenkit elszállásolhassanak; hangsúlyozza, hogy a transznemű személyek nehezen férnek hozzá a hormonális kezelésekhöz; emlékeztet arra, hogy az ilyen kezeléseket és más, a transznemű és interszexuális személyeknek szánt gyógyszereket a WHO alapvető fontosságúnak minősíti, és ezért azokat bele kell foglalni a humanitárius segélycsomagokba; ezért felhívja a Bizottságot, hogy e tekintetben nyújtson uniós pénzügyi támogatást és koordinációs segítséget; felhívja az EU-t, hogy kérje fel Ukrajnát az eljárások egyszerűsítésére annak érdekében, hogy ezek a nők elmenekülhessenek Ukrajnából; felhívja az uniós tagállamokat, hogy biztosítsanak megfelelő gyógyszereket és gyógykezelést, miután ezek a nők átlépték a határt;
25. úgy véli, hogy megfelelő támogatást kell biztosítani az országon belül lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyeknek otthont adó ukrán települések számára annak érdekében, hogy a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek mindaddig az országukban maradhassanak, amíg a helyzet lehetővé teszi a hazatérésüket; üdvözli a Bizottság erőfeszítéseit az országon belül lakóhelyüket elhagyni kényszerült nők és lányok szükségletei tekintetében;
26. emlékeztet az ENSZ Biztonsági Tanácsának a nőkről, a békéről és a biztonságról szóló 1325. sz. határozatára és az ahhoz kapcsolódó valamennyi későbbi határozatára, és felszólít azok végrehajtására; ragaszkodik ahhoz, hogy a konfliktusmegelőzésbe, a vitarendezésbe, a közvetítésbe és a béketárgyalásokba minden szinten vonják be a legkülönbözőbb háttérű nőket és a marginalizált csoportokat, és ezért felszólítja az uniós intézményeket, hogy hozzanak létre egy munkacsoportot, amelyben a nők és a helyi civil társadalom is részt vesz; kéri, hogy a Szomszédügyi, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (NDICI) nyújtson támogatást képzési alapok formájában Ukrajnában a nők és a nem kormányzati szervezetek számára annak érdekében, hogy részt vehessenek a konfliktusrendezésben és a konfliktus utáni újjáépítési erőfeszítésekben; felhívja az uniós intézményeket és a tagállamokat, hogy a háború befejezésére fordított erőfeszítéseik során fordítsanak különös figyelmet a nemek közötti egyenlőségre;
27. kiemeli, hogy Moldova nehéz helyzetben van a túlterhelt infrastruktúrája és szolgáltatásai miatt; üdvözli a Szolidaritási Platform keretében tett áthelyezési kötelezettségvállalásokat, amelyek célja, hogy segítsék Moldovát az Ukrajnából menekülő menekültek befogadására irányuló erőfeszítéseiben; felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy folytassák az arra irányuló erőfeszítéseiket, hogy további segítséget nyújtsanak Moldovának a felelősség megosztása és a menekült nők és lányok szükségleteinek kielégítését célzó egyedi segítségnyújtás révén;
28. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az uniós tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az Egyesült Nemzetek

Szervezetének, az Európa Tanácsnak, valamint Ukrajna elnökének, kormányának és parlamentjének.